

Вараський ліцей №5 Вараської міської територіальної громади

**Інструкція №34
з безпеки життєдіяльності. Правила поведінки при артилерійському обстрілі і
бомбардування житлових масивів.**

Вараш – 2022

Вараський ліцей №5 Вараської міської територіальної громади

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
Вараського ліцею №5
Вараської міської
територіальної громади
від 12.08.2022р.№34-а/г

Інструкція №34 з безпеки життєдіяльності ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПРИ АРТИЛЕРІЙСЬКОМУ ОБСТРІЛІ І БОМБАРДУВАННЯ ЖИТЛОВИХ МАСИВІВ

Загальні правила при початку артобстрілу або бомбардування такі.

Якщо ви почули свист снаряда (він схожий більше на шерех), а через 2-3 секунди - вибух, відразу падайте на землю. Не панікуйте: вже те, що ви чуєте сам звук польоту, означає, що снаряд пролетів досить далеко від вас, а ті секунди перед вибухом лише підтвердили досить безпечну відстань. Однак наступний снаряд полетить ближче до вас, тому замість самозаспокоєння швидко і уважно озирніться навколо: де можна сховатися надійніше?

Якщо є якийсь виступ (навіть тротуар, поребрик - то поруч з ним), канава, будь виступ або поглиблення в землі - скористайтеся цією природною захистом. Якщо поруч є якась бетонна конструкція - лягти поруч з нею.

Лежати потрібно, щоб знизити шанс потрапляння осколків. Все це не допоможе, якщо пряме попадання, але знизить шанси на осколкове поранення. Осколки летять вгору і по дотичній. Якщо людина стоїть - більше шансів опинитися у них на шляху, ніж якщо лежить.

У міському транспорті

Якщо перші вибухи застали вас в дорозі на власному автомобілі - не розраховуйте, що на авто ви зможете швидко втекти від обстрілу: ви ніколи не будете знати, в який бік перенесеться вогонь, і чи не почнеться далі обстріл, скажімо, з мінометів. Крім того, бензобак вашого авто додає небезпечного ризику обгоріти. Тому знову-таки: негайно зупиняйте машину і швидше шукайте укриття.

У разі, якщо обстріл застав вас в маршрутці, тролейбусі або трамваї - слід негайно зупинити транспорт, відбігти від дороги в напрямку «від будівель і споруд» і залягти на землю.

Озирніться і очима пошукайте більш надійне укриття неподалік. Перебігати слід короткими швидкими кидками відразу після наступного вибуху.

Чи не поруч з машиною (автобусом, тролейбусів тощо.)! Якщо будуть бити, то спочатку в машину, а потрапить в неї, вона вибухне разом з людиною. Треба вилізти, краще з протилежного від обстрілу боку, і поповзом відійти далі, потім лягти.

Чи не підходять для укриття:

- під'їзди будь-яких будівель, навіть невеликі прибудовані споруди. Від багатопверхових / багатоквартирних будинків взагалі слід відбігти хоча б метрів на 30-50;
- місця під різною технікою (скажімо, під вантажівкою або під автобусом);

- звичайні ЖЕКівські підвали будинків. Вони абсолютно не пристосовані для укриття в часі авіанальотів або ракетно-артилерійських обстрілів (мова йде про слабких перекриттях, відсутність запасних виходів, вентиляції і т.д.).

Є великий ризик опинитися під масивними завалами. Захаращення таких підвалів тягне ризик моментального пожежі або задимленості.

Ніколи не слід ховатися зовні під стінами сучасних будівель! Нинішні бетонні «коробки» не мають ні найменшого запасу міцності і легко розсипаються (або «складивються») не тільки від прямого попадання, але і навіть від сильної вибухової хвилі: є великий ризик зсувів і завалів. Не можна також ховатися під стінами офісів і магазинів: від вибухової хвилі зверху буде падати багато скла; це не менш небезпечно, ніж металеві осколки снарядів.

Іноді люди інстинктивно ховаються серед будь-яких штабелів, в місцях, закладених контейнерами, заставлених ящиками, будматеріалами і т.п. (Вступає в справу підсвідомий рефлекс: сховатися так, щоб не бачити нічого).

Ця помилка небезпечна тим, що навколо вас можуть бути легкозаймисті предмети і речовини: виникає ризик опинитися серед раптової пожежі.

Часом люди зі страху стрибали в річку, в ставок, фонтан і т.д. Вибух бомби або снаряда в воді навіть на значній відстані дуже небезпечні: сильний гідрудар і - як наслідок - важка контузія.

Можна сховатися в наступних місцях:

- в спеціально обладнаному бомбосховищі (якщо пощастить). Від звичайного ЖЕКівського підвалу даний бомбосховище відрізняється товстим надійним перекриттям над головою, системою вентиляції і наявністю двох (і більше) виходів на поверхню;
- в підземному переході;
- в метро (ідеально підходить);
- в будь-якій канаві, траншеї або ямі;
- в широкій трубі водостоку під дорогою (не варто лізти занадто глибоко, максимум на 3-4 метра);
- уздовж високого бордюру або фундаменту забору;
- в дуже глибокому підвалі під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав 2 виходи); - У підземному овочесховищі, силосній ямі і т.п. ;
- в оглядовій ямі відкритого (на повітрі) гаража або СТО;
- в каналізаційних люках поряд з вашим будинком, це дуже хороший тайник (але чи вистачить у вас сил швидко відкрити важку залізцяку? Важливо також, щоб це була саме каналізація або водопостачання - ні в якому разі не газова магістраль!)
- в ямах- «воронках», що залишилися від попередніх обстрілів або авіанальотів.

У гіршому випадку - коли в поле зору немає укриття, куди можна перебігти одним швидким кидком - просто лягайте на землю і лежите, закривши голову руками! Переважна більшість снарядів і бомб розриваються в верхньому шарі ґрунту або асфальту, тому осколки в момент вибуху розлітаються на висоті не менше 30-50 см над поверхнею.

Отже, загальне правило: ваше укриття повинно бути хоч мінімально поглибленим і, разом з тим, має перебувати подалі від споруд, які можуть обрушитися на вас зверху при прямому

влученні, або можуть спалахнути. Ідеальний захист дає траншея або канава (подібна окопу) глибиною 1-2 метри, на відкритому місці.

Сховавшись в укритті, лягайте і обхопіть голову руками. Відкрийте рот - це вбереже від контузії при близькому розриві снаряда або бомби.

Не панікуйте. Займіть свою психіку чимось. Можна вважати вибухи: знайте, що максимум після 100-го вибуху обстріл точно закінчиться. Можна спробувати подумки рахувати хвилини.

По-перше, це відволікає. По-друге, так ви зможете орієнтуватися в ситуації: артилерійський обстріл не триває вічно, максимум - двадцять хвилин; авіаналіт - значно менше. У наш час не буває довгих бомбардувань, великі групи бомбардувальників не застосовуються.

Якщо в будинку є підвал - спуститися в підвал.

Якщо підвалу немає - спуститися на нижні поверхи. Чим нижче, тим краще. В ідеалі - всім на перший поверх.

Заздалегідь знайти саму внутрішню кімнату, чим більше бетону навколо, тим краще (знайти несучі стіни), якщо всі кімнати зовнішні - вийти на сходову площадку.

Ні в якому разі не перебувати навпроти вікон!

Якщо відомо, з якого боку ведеться обстріл, то вибрати найвіддаленішу кімнату з протилежного боку.

У тому місці, що буде вибрано, сісти на підлогу біля стіни - чим нижче людина знаходиться під час попадання снаряда, тим більше шансів, що його не зачепить осколком. Знову ж, не навпроти вікон. Вікна можна обладнати диванними подушками (великими, щільними, але краще мішками з піском), закрити масивними меблями, але не порожній (набити мішками з піском або речами, але щільно). Це краще, ніж незахищені вікна і скла.

Льох в приватних будинках - брати до уваги, що його може завалити! Тому залишити в будинку на видному місці великий кидається в очі плакат «під час бомбардувань ми в погребі» і вказати, де льох знаходиться. Чи не впадати в паніку. Я знаю, що це кліше, але це важливо. Після закінчення обстрілу (бомбардування). Бойові елементи часто розриваються при падінні, але можуть вибухнути пізніше, в руках - від найменшого руху або дотику. Вся увага - дітям і підліткам: не дайте їм підняти що-небудь з-під ніг!

Найбільші втрати в югославському конфлікті були на самому початку війни серед цивільних людей, яких бойові дії застали блискавично: відсутність підготовки і дотримання елементарних правил - величезна небезпека, якої можна уникнути.

Зважаючи на події в багатьох українських містах, просимо уважно прочитати про дії, які можуть врятувати життя під час обстрілів з різного типу зброї.

ЯК РОЗПІЗНАТИ?

Міна - Звучить довгим та протяжним свистом. Відразу лягайте на землю, а ще краще, якщо є виступ (навіть тротуар), канава, або поглиблення в землі. Головне правило – НЕ БІГТИ, озирнутися і ВПАСТИ в першу-ліпшу “ямку”. У тебе є 2-5 секунд.

Гаубичний снаряд -Звучить як і міна, але часу ще менше. Одразу падай де стоїш.

Град - Чутно задалегіть. Звучить як шурхіт... шшш. Є 14 секунд на пошук укриття. Град не може пробивати що-небудь навиліт, врятувати здатне будь-яке поглиблення.

Танк - Постріл танка чутно разом із влученням. До наступного пострілу є 4 секунди. Треба терміново ховатися! Танк в радіусі 7 метрів рве все, тому вибір не великий або лежати або рвати в укриття.

Смерч - Звук наче підлітає винищувач. Відкривається в 10-20 метрах над землею та вистрілює касетними зверху вниз. Єдине, що можна зробити, – спробувати відбігти на в укриття і лежати.

Важливо! Після обстрілу є снаряди, що не розірвалися. НЕ ЧПАЙТЕ у жодному разі! Сапери самі розберуться. І ще – після обстрілу озирніть, може поряд поранений, крикни “всі живі?!” Почуєш відгук – підійди глянь, чи все гаразд.

Що робити під час артилерійських обстрілів системами залпового вогню:

снаряд (ракету) можна помітити та зреагувати, залп реактивної установки добре видно. Вночі це яскравий спалах на обрії, а вдень — димні сліди ракет;

організуйте постійне спостереження, постійно тримайте у полі зору будівлі та споруди, які знаходяться поруч та які можливо використовувати як укриття. Після сигналу спостерігача є декілька секунд для того, щоб сховатись;

ховайтеся у підвалі або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце у кутку між несучими стінами та недалеко від вікон та дверей для того, щоб миттєво покинути будинок у випадку попадання снаряду;

не виходьте з укриття, не почекавши хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби та коригування вогню або зміна позиції.

Що робити під час артобстрілів:

під час артилерійського, мінометного обстрілу або авіаційного нальоту не залишайтеся в під'їздах, під арками та на сходових клітках. Також небезпечно ховатися у підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій і під стінами будинків із легких конструкцій. Такі об'єкти неміцні, ви можете опинитись під завалом або травмуватись;

якщо вогонь артилерії, мінометний обстріл, авіаційне бомбардування застали вас на шляху, негайно лягайте на землю, туди, де є виступ або хоча б у невелике заглиблення. Захист можуть надати бетонні конструкції (окрім тих, які можуть обвалитися або загорітися), траншеї, неглибокі підземні колодязі, широкі труби водостоку і канали;

закривайте долонями вухата відкривайте рот — це врятує від контузії, убереже від баротравми;

не приступайте до розбору завалів самостійно, чекайте фахівців з розмінування та представників аварійно-рятувальної служби.

Розробив
Інженер з охорони праці

Іванна ОГРЕБЧУК

Погоджено
Директор

Руслан ПАШКО

Погоджено
Керівник СПОП

Зінаїда КОВАЛЬЧУК

